

Henryk Bogacki

"Sacramentum mundi : theologisches
Lexicon für die Praxis", t. 3,
Freiburg-Basel-Wien 1969 : [recenzja]

Collectanea Theologica 40/1, 172

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sacramentum mundi. Theologisches Lexikon für die Praxis, t. III: *Konfessionalismus bis Quietismus*, Freiburg-Basel-Wien 1969, Herder, kol. 1432.

Trzeci tom *Sacramentum mundi* stanowi następny etap realizacji założeń przyjętych dla tego ważnego dzieła teologii współczesnej¹. Tom zawiera 174 hasła dotyczące węzłowych pojęć niezbędnych dla zrozumienia i właściwego interpretowania teologii posoborowej. Dzięki pominięciu drobniejszych haseł uzyskano przejrzystość układu oraz więcej miejsca dla pełniejszego omówienia problemów podstawowych.

Leksykon dostarcza rzeczowej informacji na temat bieżących zagadnień teologicznych, jak również wydobywa trwałe wartości, jakie posiadają dla nas wątki teologiczne poprzednich wieków. Rozpiętość problematyki najlepiej charakteryzuje bliskie sąsiedztwo dwóch haseł: *Politische Theologie* (J. B. Metz) i *Potentia oboedientialis* (K. Rahner). Trafnie dobrano autorów, najczęściej ogólnie znanych. Nie brak wśród nich także specjalistów niekatolickich, np. obszerne hasła *Protestantische Theologie* (k. 1322—1338) i *Protestantismus* (k. 1338—1353) opracował Peter Meinhold, a Ernst Kinder przedstawił *Lutherische Kirchen* (k. 304—312). Czytelnik zapoznaje się z wynikami ostatnich badań historycznych, np. w hasłach *Konziliarismus* (A. Franzen), *Konziliengeschichte* (O. Engels), *Kreuzzüge* (L. Boehm), *Modernismus* (R. Aubert), *Morgenländisches Schisma* (F. Dvornik) czy *Nouvelle Théologie* (H. Rondet). Jednakże punkt ciężkości spoczywa na zagadnieniach doktrynalnych, omawianych przez wybitnych znawców przedmiotu, przeważnie twórcy dzisiejszych przemian w teologii.

Ks. Henryk Bogacki SJ, Warszawa

Bilanz der Theologie im 20. Jahrhundert. Perspektiven, Strömungen, Motive in der christlichen und nichtchristlichen Welt, wyd. Herbert Vorgrimler i Robert Vander Gucht, t. I, Freiburg-Basel-Wien 1969, Herder, s. 472.

Międzynarodowy i międzywyznaniowy zespół autorów podjął się ambitnego i trudnego zadania przedstawienia bilansu teologii w wieku XX. Nie chodzi oczywiście o podsumowanie osiągnięć od r. 1900, a więc nie o teologię wieku XX, który do swego końca ma jeszcze lat trzydzieści. Autorzy zamierzają zobrazować problemy nurtujące dwudziestowieczną teologię i próby ich rozwiązywania. Całość dzieła będzie liczyć trzy tomy, z których dotąd ukazał się tom pierwszy¹.

Ponieważ teologia nie rozwija się w izolacji od środowiska, pierwszy tom jest poświęcony w całości analizie sytuacji, w jakiej obecnie pracują teologowie. Jest to szeroka panorama współczesnego świata i jego pytań pod adresem teologii. Tytuły sześciu rozdziałów informują o rozpiętości tematyki: I. *Die Welt von heute* (J.-M. Domenach). II. *Die Religionen als soziale Realitäten in der Welt von heute* (F. Houtart). III. *Kunst und Literatur im 20. Jahrhundert: Bildende Künste und Kirche* (U. Rapp);

¹ Ogólną charakterystykę dzieła oraz omówienie tomu pierwszego podaje H. Bogacki SJ, *Nowy leksykon teologiczny*, *Collectanea Theologica* 38(1968) z. 2, 181—183; prezentację tomu II można znaleźć w *Collectanea Theologica* 30(1969) z. 3, 181.

¹ Dzieło wychodzi jednocześnie w wersji francuskiej: *Bilan de la Théologie du XXIème siècle*, t. I, Tournai-Paris 1969, Editions Casterman.